

Oponentský posudok na habilitačnú prácu

Názov práce: **Zbraň ako donucovací prostriedok príslušníkov Policajného zboru**
Autor: **JUDr. Miriam Odlerová, PhD.**
Oponent: **prof. RNDr. Jaroslav Holomek, CSc.**
Pracovisko oponenta: **Fakulta sociálno-ekonomických vzťahov, Trenčianska univerzita
Alexandra Dubčeka v Trenčíne**
Študijný odbor: **9205 Bezpečnostné vedy**

Aktuálnosť zvolenej témy habilitačnej práce:

Polícia ako inštitúcia je spoločne s ďalšími inštitúciami garantom vnútornej bezpečnosti štátu a nevyhnutnou súčasťou štátnej moci. Legitimita moci sa prejavuje okrem iného aj v uznaní a rešpektovaní odôvodnenosti a schopnosti používať prostriedky donútenia.

Možnosť legitímneho použitia donútenia (aj fyzického) na udržanie poriadku a vnútornej bezpečnosti sa považuje za určujúci príznak polície na rozdiel od iných zložiek štátnej moci. To samozrejme neznamená, že polícia používa donútenie (násilie) často alebo dokonca bežne, ale len to, že sa zaoberá situáciami, ktoré môžu byť, keď vznikne potreba, riešené použitím legitímneho donútenia.

A práve zbraňou ako donucovacím prostriedkom a podmienkami a predpokladmi jej používania príslušníkmi Policajného zboru sa zaoberá predložená habilitačná práca.

Cieľ a metódy habilitačnej práce:

Cieľom habilitačnej práce bolo analyzovať zákonné dôvody použitia zbrane ako donucovacieho prostriedku, porovnať ich s právnou úpravou použitia zbrane u iných policajno-bezpečnostných zložiek a poukázať na súčasné aplikačné problémy. V rámci teoretickej časti práce bola použitá analýza právnych predpisov a príslušnej judikatúry a komparácia ustanovení právnych predpisov a príslušnej judikatúry. Empirický výskum bol realizovaný dotazníkovou metódou. Získané dáta boli štatisticky spracované a interpretované.

Obsahová stránka habilitačnej práce:

Habilitačná práca pozostáva z úvodu, šiestich kapitol a záveru. Štruktúra práce je logicky konzistentná, prehľadná a zodpovedá charakteru práce.

V prvej kapitole sa autorka venuje historickému vývoju polície a zákonným dôvodom použitia zbrane jej príslušníkov od vzniku Československej republiky až po vznik samostatnej Slovenskej republiky. Kapitola poskytuje základný prehľad o vývoji používania zbrane policajnými zložkami.

Druhá kapitola s názvom „Zbraň ako donucovací prostriedok v zákone o Policajnom zbore“ sa zaoberá platnou právnou úpravou použitia zbrane príslušníkom Policajného zboru. Autorka veľmi precízne a logicky postupuje od vymedzenia služobného zákroku a podmienok a predpokladov jeho vykonávania, cez všeobecné podmienky použitia donucovacích prostriedkov, k všeobecným a osobitným podmienkam použitia zbrane. Venuje sa aj použitiu zbrane iným spôsobom, ako je strelba.

V tretej kapitole autorka vykonáva komparáciu ustanovení zákona o Policajnom zbore týkajúcich sa použitia zbrane ako donucovacieho prostriedku s ustanoveniami zákona o obecnej polícii, zákona o Vojenskej polícii, zákona o ZVJS a zákona o finančnej správe, ako aj s právnou úpravou platnou v Českej republike a v Grécku.

Vo štvrtej kapitole sa autorka zaoberá streleckou prípravou príslušníkov Policajného zboru a špecificky systému streleckej prípravy.

Piata kapitola obsahuje vyhodnotenie výsledkov empirického výskumu realizovaného v rámci vedecko-výskumnej úlohy „Analýza využitia donucovacích prostriedkov vo vybraných policajných službách“ a diskusiu k nim.

V šiestej kapitole sú sformulované odporúčania a návrhy pre prax, pričom sa vychádza predovšetkým zo zistení formulovaných v piatej kapitole.

Záver práce obsahuje návrhy na opatrenia na zvýšenie efektívnosti eliminácie páchania daňových únikov v oblasti teoretického výskumu, v legislatívnej oblasti, v oblasti spolupráce a riadenia a v oblasti vzdelávania.

Formálna stránka habilitačnej práce:

Formálna stránka habilitačnej práce JUDr. Miriam Odlerovej, PhD. je na vysokej úrovni. Je napísaná kultivovaným jazykom vedy, myšlienky sú formulované zrozumiteľne a väčšina záverov pôsobí presvedčivo.

Použitá literatúra je reprezentatívna pokiaľ ide o slovenské a české literárne a faktografické zdroje.

Dosiahnuté výsledky:

Ciele habilitačnej práce boli stanovené reálne a autorka ich naplnila. Osobitne cenná je systematická a prehľadná analýza právnej úpravy zbrane ako donucovacieho prostriedku v zákone o Policajnom zbore a jej komparácia s právnou úpravou iných policajno-bezpečnostných zborov na Slovensku, ako aj právnou úpravou platnou pre políciu v Českej republike a v Grécku (2. a 3. kapitola).

Habilitačná práca obsahuje výsledky získané z realizovaného výskumu „Analýza využitia donucovacích prostriedkov vo vybraných policajných službách“ (5. kapitola). Táto empirická časť výskumu obsahuje množstvo veľmi hodnotných dát, ktoré však neboli v plnej miere vyťažené. Čiastočne aj v dôsledku niektorých metodologických nedostatkov (napr. chýbajúca charakteristika reprezentatívnosti vzorky, nie celkom korektná interpretácia niektorých grafov obsahujúcich *počty* namiesto *percentuálnych* podielov (napr. grafy na s. 121 - 123) a pod.). Odstránenie nedostatkov by spresnilo a posilnilo argumentáciu návrhov a odporúčaní v 6. kapitole.

Otázky habilitantke:

Komparácia v 3. kapitole obsahuje veľmi významné zistenia a odkazy na ustanovenia zákonov upravujúcich činnosť iných policajno-bezpečnostných služieb (aj zahraničných). V záveroch a odporúčaní sa však objavili len niektoré. Preto by som týmto smerom zameral otázky habilitantke:

1. V rámci komparácie uvádzate na niekoľkých miestach povinnosť niektorých policajno-bezpečnostných zložiek (obecná polícia, Vojenská polícia, Polícia ČR) informovať príslušného prokurátora (resp. štátneho zástupcu v prípade PČR) o použití zbrane s tým, že zákon o Policajnom zbore takúto povinnosť neobsahuje. Boli by ste za doplnenie takejto povinnosti do zákona o Policajnom zbore?
2. Na s. 54 konštatujete, že zákon o Policajnom zbore nedefinuje, čo presne znamená hrozba zbraňou. Považujete za žiadúce, aby zákon takéto spresnenie obsahoval, napr. doplnením prívlastkov „namierenou“ a „strelnou“, ako je to v zákone o PČR, alebo považujete stávajúcu úpravu za dostatočnú?
3. V rámci komparácie upozorňujete, že zákon o Vojenskej polícii oprávňuje príslušníkov Vojenskej polície použiť podľa § 32 ods. 1 písm. i) zbraň „ak nemožno inak prerušiť činnosť lietadla spôsobilého lietať bez pilota na mieste, kde je taká činnosť zakázaná“. Považujete za potrebné doplniť toto ustanovenie aj do zákona o Policajnom zbore?

Záver:

JUDr. Miriam Odlerová, PhD. preukázala vo svojej habilitačnej práci rozsiahle odborné znalosti riešenej témy, schopnosť kvalifikovane využívať vedecké metódy, ako aj prinášať nové, originálne poznatky. Preukázala tiež schopnosť tvorivo riešiť teoreticky náročné problémy. Oponovaná práca spĺňa požiadavky na habilitačnú prácu.

Odporúčam, aby JUDr. Miriam Odlerovej, PhD. bol na základe predloženej habilitačnej práce po jej úspešnej obhajobe udelený vedecko-pedagogický titul „docent“ v študijnom odbore 9245 Bezpečnostné vedy.

V Trenčíne, 10. 10. 2020

Prof. RNDr. Jaroslav Holomek, CSc.

Fakulta sociálno-ekonomických vzťahov

Trenčianska univerzita Alexandra Dubčeka v Trenčíne